2024/2352

10.10.2024

REZOLUȚIA (UE) 2024/2352 A PARLAMENTULUI EUROPEAN

din 11 aprilie 2024

conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Agenției Uniunii Europene pentru Programul Spațial aferent exercițiului financiar 2022

PARLAMENTUL EUROPEAN,

— având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Agenției Uniunii Europene pentru Programul Spațial aferent exercițiului financiar 2022,

— având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,

— având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0121/2024),

A. întrucât, potrivit situației veniturilor și cheltuielilor sale ([1]), bugetul definitiv al Agenției pentru exercițiul financiar 2022 a fost de 70 032 491,77 EUR, ceea ce reprezintă o creștere cu 22,58 % față de bugetul pe 2021; întrucât veniturile reale ale Agenției s-au ridicat la 1,2 miliarde EUR, ceea ce reprezintă o diferență față de bugetul menționat mai sus, explicată prin activități operaționale finanțate prin venituri alocate, care sunt incluse în bugetul aprobat ca mențiune simbolică;

B. întrucât, în raportul său privind conturile anuale ale agenției pentru exercițiul financiar 2022 („raportul Curții”), Curtea de Conturi („Curtea”) declară că a obținut asigurări rezonabile cu privire la fiabilitatea conturilor anuale ale Agenției și la legalitatea și regularitatea operațiunilor subiacente; întrucât Curtea prezintă un paragraf „de evidențiere a unui aspect” în legătură cu impactul pe care l-a avut asupra operațiunilor Agenției războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei;

C. întrucât, în ceea ce privește sistemele de control intern ale Agenției, nu au fost comunicate probleme care să necesite acțiuni corective pentru 2022 și nici nu există acțiuni corective în curs sau restante în urma auditurilor și evaluărilor din exercițiile anterioare,

Gestiunea bugetară și financiară

1. constată cu satisfacție că eforturile de monitorizare a bugetului în cursul exercițiului financiar 2022 au avut ca rezultat o rată de execuție bugetară a creditelor de angajament din anul curent de 100 %, egală cu cea din cei doi ani precedenți; regretă totuși faptul că rata de execuție a creditelor de plată din anul curent a fost de 72,86 %, ceea ce reprezintă o scădere de 1,92 % față de 2021;

2. ia act de faptul că Consiliul de administrație al Agenției a aprobat trei amendamente bugetare în 2022, primul în ianuarie, prin care au fost majorate creditele totale cu 1 687 363,77 EUR, prin al doilea amendament bugetar Consiliul de administrație al Agenției a aprobat realocarea sumei totale de 2 659 300 EUR, în principal de la bugetul operațional la linia pentru prelucrarea datelor, iar cel de al treilea amendament bugetar a redus creditele de plată cu 4 640 000 EUR, valoarea totală a creditelor de plată ajungând la 65 392 491,77 EUR;

3. ia act de faptul că, pe lângă bugetul său de bază, Agenția a continuat să gestioneze o sumă mare care reprezintă bugetul delegat (credite alocate), în cadrul bugetului delegat în 2022 fiind angajată o sumă totală de 574,5 milioane EUR, iar 1,26 miliarde EUR fiind executate sub formă de plăți;

Performanța

4. salută faptul că Agenția utilizează indicatori-cheie de performanță (ICP) pentru a evalua rezultatele legate de obiectivele sale, care includ, printre altele, administrarea eficace a consiliului de acreditare de securitate, astfel încât să asigure luarea deciziilor în timp util, analiza amenințărilor și a riscurilor cu privire la Galileo, gestionarea bugetului Agenției și informarea cu privire la acesta, gestionarea eficientă a tuturor mecanismelor juridice, asigurarea capacității operaționale a sediilor Agenției și îndeplinirea obligațiilor de audit și control statutar; constată că majoritatea obiectivelor au fost îndeplinite, însă recomandă abordarea indicatorilor-cheie de performanță (ICP) care rămân neîndepliniți sau înregistrează progrese mai mici decât se preconizase; recomandă agenției să ajusteze în mod regulat indicatorii-cheie de performanță pentru a-și optimiza performanța;

([1]) JO C 453, 29.11.2022, p. 56.

5. ia act de faptul că Agenția a informat cu privire la posibilele efecte ale războiului din Ucraina, inclusiv întreruperea utilizării lansatoarelor Soiuz pentru sateliții Galileo din cauza retragerii unilaterale a echipei ruse de lansare Soiuz; ia act de faptul că Agenția nu are în vedere niciun impact direct și imediat asupra performanței sale financiare, dar recunoaște că sunt necesare eforturi considerabile pentru a reduce la minimum întârzierile în lansarea de noi sateliți, ceea ce ar putea duce la întârzieri în recunoașterea cheltuielilor și în validarea activelor de încasat plătite sub formă de prefinanțare; constată cu îngrijorare că această sumă nu poate fi estimată în mod fiabil în acest moment;

6. constată, de asemenea, că activitatea la stațiile terestre din Ucraina ale programului Galileo și ale Serviciului european geostaționar mixt de navigare (EGNOS) a încetat din cauza conflictului, dar acest lucru nu are niciun impact direct asupra funcționalității sistemului EGNOS; subliniază că Agenția a luat toate măsurile pe care le putea lua pentru a proteja într-o măsură cât mai mare echipamentele deja instalate, dar starea lor exactă nu este cunoscută în prezent; constată că există un caz de forță majoră semnalat de entitatea-gazdă și că, de îndată ce va fi eliminat, contractul în vigoare va fi reactivat; solicită Agenției să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la starea echipamentelor instalate de îndată ce războiul permite acest lucru;

7. observă că Agenția a pus în aplicare măsuri de monitorizare a legăturilor cu instituțiile din Rusia și din Belarus și că nu se preconizează ca modificările condițiilor de pe piață determinate de sancțiuni să afecteze în mod semnificativ operațiunile Agenției;

8. ia act de faptul că, în 2022, au fost adoptate o serie de decizii importante de acreditare pentru EGNOS, iar printre aspectele importante legate de EGNOS se numără semnarea următorului contract de prestare de servicii EGNOS și un nou contract de servicii de căutare și salvare, contractul de întreținere pentru EGNOS v2, precum și lansarea instalației EGNOS GEO4; în special, a fost identificată și soluționată o defecțiune de regim comun în EGNOS; constată cu satisfacție că impactul global al programului Galileo este semnificativ, acesta având peste 3,5 miliarde de dispozitive activate în întreaga lume; observă că au intrat în funcțiune doi noi sateliți Galileo; constată cu satisfacție că serviciile Galileo, inclusiv monitorizarea securității și serviciul public reglementat, au demonstrat performanțe remarcabile, în pofida provocărilor generate de pandemia de COVID-19;

9. ia act de faptul că alte realizări ale Agenției în 2022 includ organizarea la Praga a Săptămânii spațiale a UE 2022, în cooperare cu Comisia și cu sprijinul Președinției cehe a Consiliului Uniunii Europene, crearea rețelei Agenției de 1 000 de întreprinderi nou-înființate și 28 de investitori și prima zi a antreprenoriatului spațial CASSINI, punerea în funcțiune a doi noi sateliți Galileo și publicarea primului raport de piață care cuprinde atât observarea Pământului, cât și GNSS;

10. subliniază că Agenția ar trebui să devină principala agenție de punere în aplicare a tuturor componentelor programului spațial al Uniunii, garantând servicii securizate și acreditarea tuturor componentelor programului spațial – Galileo, EGNOS, observarea Pământului, managementul traficului spațial și telecomunicațiile și conectivitatea guvernamentale, oferind servicii eficace care evoluează continuu în conformitate cu nevoile utilizatorilor actuali și viitori, inclusiv ale utilizatorilor guvernamentali cu nevoi în materie de reziliență, apărare și securitate;

11. invită Agenția să își utilizeze valoarea adăugată pentru punerea în aplicare a viitoarei legislații spațiale a Uniunii, ca piatră de temelie pentru asigurarea securității, siguranței și sustenabilității Uniunii în spațiu, abordând securitatea economică a Uniunii în activitățile spațiale și accelerarea creșterii Noului Spațiu;

Eficiența și realizările

12. ia act de faptul că Agenția a depus eforturi semnificative pentru a raționaliza și a automatiza și mai mult procesele de gestionare a resurselor umane în vederea creșterii eficienței; observă că, în acest context, Agenția a continuat să implementeze diverse module Sysper (de exemplu, TIM, FLEX, TELEWORK) și să le interconecteze cu aplicațiile de sprijin interne existente (de exemplu, instrumentul de înregistrare a timpului de lucru bazat pe Intranet; ia act de faptul că serviciul de resurse umane a introdus un sistem de emitere a biletelor electronice pentru a simplifica prelucrarea diferitelor cereri din partea personalului său; invită Agenția să identifice mai multe proceduri interne care ar putea fi raționalizate prin noi instrumente informatice;

13. ia act de faptul că, în temeiul Acordului-cadru de parteneriat financiar (ACFP), Agenția este obligată să colaboreze cu Comisia și cu Agenția Spațială Europeană (ESA) pentru a stabili împreună modalitățile de realizare a obiectivelor climatice ale Uniunii Europene și pentru a coopera în ceea ce privește activitățile care contribuie la aceste obiective; constată, de asemenea, că, în temeiul articolului 30 din ACFP, Agenția este obligată să pună în aplicare sistemul de management și audit de mediu (EMAS) până la sfârșitul anului 2023;

14. constată că, în ceea ce privește achizițiile publice ecologice (APE), în 2022 s-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește identificarea situațiilor în care se pot aplica proceduri de licitație cu aspecte „ecologice” și posibila aplicare a unor criterii ecologice; constată, de asemenea, că, în 2023, Agenția a dezvoltat treptat o abordare mai solidă pentru a pune efectiv în aplicare APE în mod permanent, pentru a-și forma personalul și a introduce treptat criterii ecologice în achizițiile sale publice, în conformitate cu politica sa de mediu și cu certificarea EMAS în curs;

15. felicită Agenția pentru implicarea sa în procesul de reducere a impactului său asupra mediului, de optimizare a consumului de resurse și de reducere a amprentei sale de carbon și pentru primul pas în această direcție, adoptarea și publicarea, la 16 decembrie 2022, a politicii sale în materie de mediu;

16. reamintește că este important să se mărească nivelul de digitalizare al Agenției în ceea ce privește funcționarea și gestiunea internă, dar și pentru a accelera digitalizarea procedurilor; subliniază că Agenția trebuie să își continue eforturile proactive în această privință, pentru a evita un decalaj digital între agenții; atrage, totuși, atenția asupra faptului că trebuie luate toate măsurile de securitate necesare pentru a se evita orice risc la adresa securității online a informațiilor prelucrate și insistă că trebuie să se acționeze mai ferm împotriva atacurilor cibernetice sau a încercărilor de infiltrare, care provin în special din Rusia și China;

17. invită Agenția să identifice și să stimuleze în continuare utilizarea sinergetică a componentelor Programului spațial al Uniunii și a IRIS², inclusiv pentru punerea în aplicare a Strategiei spațiale a Uniunii pentru securitate și apărare, cu scopul de a se asigura fuziunea pe termen lung a tuturor sarcinilor într-un singur program spațial unificat, ceea ce va favoriza o mai bună sinergie între diferitele componente;

18. invită Agenția să își continue activitatea în parteneriat cu Comisia pentru centrele GOVSATCOM și așteaptă cu interes sinergiile care vor fi realizate cu sistemul IRIS²; subliniază rolul EUSPA în dezvoltarea, implementarea și operațiunile IRIS², asigurându-se accesul la servicii de conectivitate extrem de securizate, suverane și globale, bazate pe tehnologii avansate de criptare;

19. evidențiază rolul Agenției în evoluția programului Copernicus, în special în ceea ce privește utilizarea de către guverne a observării Pământului, având în vedere situația geopolitică, și reamintește că trebuie să se recurgă la cunoștințele de specialitate ale Agenției pentru acreditarea de securitate, monitorizarea și punerea în aplicare a contractelor în acest sens, pentru a întări capacitatea operațională a Uniunii de a acționa în toate etapele gestionării riscurilor de catastrofe, atât în cazul catastrofelor naturale, cât și al catastrofelor provocate de om;

Politica de personal

20. felicită Agenția pentru faptul că, la 31 decembrie 2022, schema de personal era completată în proporție de 100 %, fiind ocupate 231 din cele 231 de posturi de agenți temporari autorizate de bugetul Uniunii (față de 191 de posturi autorizate în 2021); constată că, în plus, în 2022, la Agenție au mai lucrat 46 de agenți contractuali și nouă experți naționali detașați, aducând numărul total al angajaților la 286;

21. constată cu îngrijorare lipsa echilibrului între sexe în rândul personalului din conducerea superioară și medie a Agenției, toți cei trei membri fiind bărbați; regretă lipsa echilibrului între femei și bărbați din cadrul Consiliului de administrație al Agenției, 22 din cei 28 de membri fiind bărbați; ia act, de asemenea, de situația echilibrului dintre femei și bărbați la nivelul întregului personal al Agenției, 153 de lucrători din 232 fiind bărbați; constată, din raportul Agenției privind măsurile de monitorizare luate în contextul descărcării de gestiune pentru execuția bugetului Agenției aferent exercițiului financiar 2021 (denumit în continuare „raportul de monitorizare al Agenției"), că Agenția a adoptat în 2023 o strategie privind diversitatea și includerea, însoțită de un plan de acțiune care include măsuri concrete privind contribuția la diversitate și incluziune, inclusiv perspectiva de gen; remarcă faptul că trebuie îmbunătățit echilibrul între femei și bărbați în cadrul personalului de conducere de nivel superior și mediu al Agenției și în Consiliul administrativ; reamintește că este important să se asigure echilibrul între femei și bărbați și invită Agenția să ia în considerare acest aspect la viitoarele recrutări de personal și numiri, îndeosebi pentru cadrele superioare și medii; insistă ca Comisia și statele membre să aibă în vedere că este important să se garanteze echilibrul între femei și bărbați atunci când numesc membrii Consiliului de administrație al Agenției;

22. constată că Agenția are o politică de protecție a demnității persoanei și de împiedicare a hărțuirii psihologice și sexuale și că Agenția face parte din grupul operativ de consilieri confidențiali existent la nivelul agențiilor; așteaptă cu interes să primească raportul și recomandările acestora; ia act de faptul că nu au fost comunicate cazuri de hărțuire în 2022 și încurajează Agenția să continue și să dezvolte activitatea de prevenire a cazurilor de hărțuire și în viitor;

23. reamintește observația Curții din 2021 cu privire la deficiențele procedurale din cadrul a două proceduri de recrutare auditate, potrivit căreia Agenția a introdus modificări suplimentare în procesele sale de selecție, iar modelele și instrucțiunile puse la dispoziția membrilor comisiilor de selecție au fost modificate și se oferă mai multe îndrumări membrilor comisiilor de selecție atunci când stabilesc criteriile pentru un anunț de post vacant; observă, de asemenea, că Curtea a constatat că aceste îmbunătățiri sunt satisfăcătoare și, prin urmare, observația este închisă;

24. reamintește că Agenția continuă să reducă treptat și progresiv numărul total de posturi de agenți contractuali, în conformitate cu resursele totale puse la dispoziția Agenției; ia act de faptul că, în același timp, Agenția își concentrează în continuare posturile de agenți contractuali pe funcțiile de securitate și pe operațiunile Centrului de monitorizare a securității sistemului Galileo (GSMC); subliniază că, în acest sens, Agenția este în continuare conștientă de faptul că există riscuri legate de reducerea posturilor de agenți contractuali și că acest lucru necesită, într-adevăr, externalizări suplimentare, ceea ce determină creșterea costurilor financiare și duce la dezvoltarea competențelor și a cunoștințelor de specialitate în afara sectorului public;

25. reamintește observația din 2021 din raportul Curții cu privire la restricțiile impuse de Agenție unui membru al conducerii care se mută la un alt loc de muncă, dar fără a oferi o justificare pentru aceste restricții; constată, de asemenea, că această observație este închisă, că Agenția și-a revizuit procedurile, pentru a remedia deficiențele identificate, și că în 2022 nu au fost observate cazuri similare;

26. salută faptul că, în 2022, Agenția a integrat pe deplin modulul pentru gestionarea timpului, inclusiv munca de la distanță și programul flexibil de lucru, și a semnat un nou acord privind nivelul serviciilor pentru modulul de raportare și analiză al serviciului Resurse umane, care urmează să fie implementat în 2023; ia act de faptul că Agenția a adoptat decizia Comisiei privind timpul de lucru și munca în format hibrid [C(2022) 1778] și monitorizează îndeaproape rezultatele acestei decizii, care se preconizează că va îmbunătăți starea de bine a personalului la locul de muncă și va facilita echilibrul dintre viața profesională și cea privată;

Achizițiile publice

27. constată din raportul Curții că, în septembrie 2021, Agenția a lansat o procedură negociată cu o entitate publică națională, pentru prestarea de diverse servicii legate de activitățile de căutare și salvare, fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare; subliniază că ofertantul furniza deja servicii similare Agenției din 2016, iar Agenția intenționa să încheie un nou contract-cadru cu dată de expirare stabilită la 31 decembrie 2032 și cu un buget maxim de 120 de milioane EUR; observă că contractul-cadru final a fost semnat la 1 decembrie 2022 și includea participarea mai multor subcontractanți; remarcă faptul că Curtea a observat că existau discrepanțe între cerințele din caietul de sarcini și evaluarea realizată de comitetul de resort; constată că, de exemplu, cerința pentru contractanți de a declara în etapa de evaluare absența conflictelor de interese fie a fost eliminată, fie nu a fost analizată în mod corespunzător, iar un alt exemplu a fost faptul că în oferta primită nu se utiliza anul 2021 ca an de referință pentru stabilirea prețurilor, conform specificațiilor tehnice, ci s-a utilizat anul 2022; ia act de explicațiile Agenției potrivit cărora discrepanțele au fost justificate de statutul contractantului principal, care este o entitate publică națională, și de verificările efectuate de aceasta din urmă și că, în ceea ce privește anul de referință utilizat pentru stabilirea prețului în ofertă, Agenția a acceptat abaterea din cauza duratei procedurii, care a avut ca efect încheierea contractului la sfârșitul anului 2022;

28. evidențiază faptul că obiectivul normelor privind achizițiile publice este de a permite entităților contractante să obțină bunurile și serviciile de care au nevoie la cel mai bun preț, asigurând, în același timp, concurența loială între ofertanți și respectarea principiilor transparenței, proporționalității, egalității de tratament și nediscriminării; invită Agenția să își îmbunătățească în continuare procedurile de achiziții publice, asigurând respectarea deplină a normelor aplicabile, pentru a obține cel mai bun raport calitate/preț;

Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și transparența

29. ia act de faptul că Agenția a realizat în 2020 o evaluare amplă a punerii în aplicare a strategiei sale antifraudă (SAF) și, prin urmare, în 2022 a publicat noua sa strategie antifraudă, care a fost adoptată de Consiliul de administrație al Agenției; observă că Agenția începe să o pună în aplicare prin măsuri majore și ample, care îi afectează în special personalul; constată cu satisfacție că declarațiile de interese și CV-urile membrilor Consiliului de administrație și ale conducerii superioare sunt publicate pe site-ul Agenției;

30. ia act de faptul că Agenția a avut un caz de avertizare de integritate în 2022, care a dat naștere mai multor anchete, dintre care unele sunt încă în curs de desfășurare în 2023; invită Agenția să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune despre evoluțiile în acest sens; constată, din raportul de monitorizare al Agenției pentru anul 2021, că, în ceea ce privește cazul de avertizare de integritate din 2021, Agenția a cooperat, conform cerințelor, cu OLAF, comunicând toate informațiile disponibile care au fost solicitate; ia act de faptul că, în 2022, nu a fost anchetat sau constatat niciun caz de conflict de interese;

31. ia act de faptul că se ține un registru intern pentru reuniunile conducerii superioare cu industria, dar acesta nu este publicat pe pagina de internet a Agenției; subliniază importanța transparenței și invită Agenția să le publice fără întârziere;

32. insistă că este nevoie să se continue activitățile privind transparența, incompatibilitățile, conflictele de interese, activitățile ilegale de lobby și practica „ușilor turnante”;

33. reamintește că este important ca Agenția să capete o mai mare vizibilitate în mass-media, pe internet și pe platformele de comunicare socială, pentru a-și face activitatea cunoscută în rândul cetățenilor;

Alte observații

34. felicită Agenția pentru faptul că continuă să fie activă pe cele mai mari rețele de socializare, pentru că a deschis conturi pe rețelele de socializare din Uniune Mastodon și Peertube, care respectă viața privată, pentru publicarea pe site-ul său a 107 articole de actualitate și a 13 comunicate de presă (majoritatea în toate limbile oficiale ale UE), urmărind scopul de a ajunge la cunoștința tuturor statelor membre; ia act, de asemenea, de faptul că Agenția a organizat evenimente precum Săptămâna spațială a UE (3 000 de vizitatori la fața locului și online), Zilele porților deschise ale EUSPA, Hackathoane CASSINI, sesiuni de informare privind programul Orizont Europa și numeroase webinare privind oportunitățile în domeniul achizițiilor publice;

35. face trimitere, pentru alte observații cu caracter orizontal care însoțesc decizia privind descărcarea de gestiune, la rezoluția sa din 11 aprilie 2024 ([2]) referitoare la performanțele, gestiunea financiară și controlul agențiilor.

([2]) Texte adoptate, P9_TA(2024)0280.